

De genealoog en de computer

Pieter Donche¹ — Berchem

Tegenwoordig kan men er niet naast meer kijken: overal ziet men de Personal Computers (PC) (op school, in de gemeentediensten, bibliotheken, ziekenhuizen, enz.) als paddestoelen uit de grond schieten. Onze samenleving doet steeds meer en meer beroep op deze gegevensverwerkers en het valt ons nog nauwelijks meer op als we een brief krijgen die uit de computer 'gerold' is.

Ook bij de genealogen heeft de PC inmiddels burgerrecht verworven. Computers met alles erop en eraan heb je tegenwoordig al voor een 30 à 40.000 fr.. Kantoortoeepassingen zoals tekstverwerking of beheer van een gegevensbank kunnen evenzeer aan genealogen diensten bewijzen. Tekstverwerking helpt u b.v. heel wat om een verzorgd familietijdschrift (of verenigingstijdschrift, zoals *WH-info*) of een familieboek uit te geven.

Hebt u een goede kwaliteitsprinter, en die zijn er nu al voor een kleine 20 000 fr. (b.v. de populaire HP Deskjet), dan drukt u uw familieboek alsof het van de boekdrukker kwam.

Gegevensbankprogramma's zoals dBase kunnen aangewend worden om de genealogische bron die u wilt uitgeven in te voeren, alfabetisch te sorteren, netjes in kolommen uit te drukken, mee op te zoeken, enz.

Maar er bestaat voor de genealoog nog beter! Er is immers tegenwoordig een zeer ruime waaier van speciaal voor genealogen gemaakte programma's. Computerprogramma's die alle genealogische schema's, zoals gezinsfiche, kwartierstaat, afstammingsboom kunnen produceren.

Er bestaan zeker een 50-tal dergelijke programma's, waaronder ook enkele volledig in het Nederlands. De beste producten maken voor u zelfs een familiegeschiedenis in doorlopende tekst, compleet met voetnoten en alfabetische index van hoofdstukken en bladzijdelijst van alle voorkomende namen. Daarnaast zijn er programma's die gespecialiseerd zijn in het maken van metersbrede stamboomschema's (ideaal voor familiefeesten).

---

1. Pieter Donche is een pionier op het gebied van het gebruik van de computer in de genealogie. Hij is o.m. voorzitter van de V.V.F.-Werkgroep Genealogie & Computer en is tevens hoofdredacteur van het tijdschrift van die vereniging.

Gegevens in de computer gestopt, worden veel gemakkelijker doorzocht en gerangschikt dan op fiches. Wil u een namenlijst alfabetisch op naam, dan maakt u die met enkele bewerkingen in uw programma aan, en terwijl de printer ijverig de lijst op papier 'spijkerd', kan u nog even het voetbal op TV volgen. Wil u daarna een lijst in chronologische volgorde, of één waar de personen per geboorteplaats of per beroep gerangschikt zijn, dan gaat dit met even weinig moeite. Zou u hetzelfde resultaat willen bereiken met een fichensysteem, dan kost het u 4 fichebakken en stapels fiches, om nog maar te zwijgen van het vele dagenlange schrijf- en overschrijfwerk om elk van de 4 reeksen voortdurend bij te werken.

Molenaar Bartholomeus Reyvaert uit 1745 wordt in een oogwenk gevonden met de computer. Moet u hem zoeken op de achterkantjes van oude enveloppes of op losse bladen of in schriftjes allerhande, dan doet u er misschien een halve dag over. Met een computer riskeert u ook heel wat minder fouten: gezien u in principe elke persoon maar eenmaal invoert, maakt u geen overschrijffouten. Sommige genealogieprogramma's zijn ook slim genoeg om te zien dat een Jacobus Denys overleden in 1639 niet geboren kan zijn in 1645 en het programma zal dan ook alarm slaan als u hem op die manier probeert in te voeren. Papier is geduldig en zal u niet attent maken op uw fout

Eens op computer gezet worden uw gegevens ook veel vlotter uitwisselbaar met andere genealogen. Wil u laten weten over welke personen u gegevens hebt verzameld, dan kan u met de computer een index laten maken en deze voor andere genealogen ter inzage aanbieden. Zo een index maken nauwelijks werk.

Laten we even heel concreet zijn: dhr. Roger Caestecker uit Genk verzamelde 9.634 gegevens over naamgenoten Decaestecker, Caesteckers, etc. en aanverwanten. De namenindex (met geboorte- en overlijdensjaar en -plaats) is

gepubliceerd. Alle mij bekende Decaesteckers, dat zijn: een eigentijds familielid, de echtgenote van mijn betovergrootvaders' betovergrootvader én uw Westhoek-redacteur, zitten allemaal bij hem in de computer.

Computers slaan ook de gegevens heel compact op: het hele gegevensbestand Decaestecker b.v. kan weggeschreven worden op 1 enkel magneetschijfje (een *diskette* in computer-koeterwaals) van nog geen 25 gram! — hoeveel zouden 9.634 fiches wegen?

De mogelijkheden van de computer zijn niet allemaal in een kort artikel opsombaar. Dat zou een tijdschrift op zich vergen. Sinds 1984 bestaat er binnen de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde (V.V.F.) een Werkgroep Genealogie & Computer, met een eigen 2-maandelijkse tijdschrift. U vindt er de verslagen van de bijeenkomsten, nieuwe ontwikkelingen op gebied van programma's voor genealogie, automatisering in de archiefwereld, voorstelling van lopende projecten, een rubriek vraag/antwoord, een overzicht van de inhoud van de buitenlandse tijdschriften, enz. Ook in de *gele bladzijden* van Vlaamse Stam leest u over de werking.

Deze Werkgroep heeft diverse projecten lopende betreffende genealogische gegevens op computer. Een centrale index van gegevens, verzameld door individuele genealogen, telt op dit ogenblik reeds meer dan 160.000 namen. Daarnaast worden ook de namen voorkomend in alle parochieregisters van Vlaanderen bij stukjes en beetjes in de computer gestopt. Een infodiskette boordevol praktische informatie voor de genealoog werd onlangs samengesteld.

Vergaderingen voor computergebruikers en cursussen betreffende genealogische programma's worden georganiseerd over gans Vlaanderen. En eens om de 2 jaar grijpt een Nationale Genealogische Computerdag plaats.

Ook bestaat de mogelijkheid om wereldwijd genealogische vragen te stellen, of om met andere genealogen via computer en telefoon vragen en antwoorden te lezen. U kan vragen stellen die gelezen worden in heel West-Europa, Noord-Amerika, Zuid-Afrika, Australië, kortom: overal waar andere genealogen met een PC bezig zijn.

In alle ons omringende landen bestaan gelijkaardige verenigingen van genealogen die de computer gebruiken.

De Mormoonse kerk was een pionier op het gebied van het gebruik van de computer en verzamelt reeds sinds vele jaren vele miljoenen genealogische gegevens op (grote) computers.

Ook de historici en de archiefdiensten laten zich niet onbetuigd: in Sevilla is men thans bezig met het hele *Archief der Indiën*, van Columbus' tijd tot vele eeuwen daarna op computer te zetten. De documenten die in de loop der eeuwen zwaar te lijden hadden door het veelvuldig raadplegen en soms ook wel eens vele tientallen jaren 'verloren' zijn geweest, enkel door een verkeerde terugplaatsing, kunnen nu eindelijk op rust gaan: bezoekers krijgen nu immers in de plaats van de originelen elektronische beelden ervan te zien op computerschermen. Deze beelden kunnen onnoemelijk veel sneller opgevraagd worden dan ooit mogelijk geweest is en zijn bovendien vaak van veel betere kwaliteit dan het origineel zelf! Nu kunnen ook meerdere archiefbezoekers tegelijk hetzelfde blad lezen en in de toekomst zal dit ook mogelijk zijn vanop vele kilometers afstand, of zelfs vanuit andere landen².

Brievenbus

Nicole NOTREDAME — Wespelaar

Voor een groots opgevatte studie over eeuwelingen zoekt ons lid biografische en genealogische informatie over Westhoekse eeuwelingen.

P.L. TEVEL — Berkel en Rodenrijs, NL

Vraagsteller probeert de origine te vinden van zijn oudst bekende voorvader, m.n. Jan TEVEL (mogelijks Jean Thevelin), die ca. 1570 naar Colchester emigreerde en vermoedelijk rond 1589 van daar uit naar Walcheren trok.

Leo J. van BILJOUW — Wormer, NL

Correspondent heeft een computerbestand van ca. 1.400 personen met de Fn. Van BILLIAU. Circa 1730 verandert de naam in Van BILJOUW. Hij verricht momenteel onderzoek in Leiden op de Fn. BILJOU/BILLIAU, een weversfamilie uit de Zuidelijke Nederlanden. Zoekt contact met personen uit de Westhoek die ook op die naam zoeken en bereid zijn gegevens uit te wisselen.

---

² Wie nader kennis wil maken met de Werkgroep Genealogie & Computer van de V.V.F. kan een informatiebrochure aanvragen bij: Werkgroep Genealogie & Computer, Van Heybeekstraat 3, 2170 Antwerpen-Merksem. Een abonnement op het tijdschrift van de vereniging kost 300,- fr per jaar (KB: 403-3089401-24).